

**JOURNALISTIK, MEDIER
OCH KOMMUNIKATION**

YTTRANDEFRIHET OCH MEDIER I EN OROSTID

Anteckningar inför pressfrihetsdagen den 3 maj 2020

Ulla Carlsson

JMG

YTTRANDEFRIHET OCH MEDIER I EN OROSTID

Anteckningar inför Pressfrihetsdagen den 3 maj 2020

Ulla Carlsson

ISSN 1101-4679

2020-05-03

Institutionen för journalistik, medier och kommunikation

Göteborgs universitet

www.jmg.gu.se

Innehåll

Inledning.....	3
Varför är yttrandefrihet så viktig	3
Konsekvenser av mediernas digitalisering	4
Journalistiken i blickpunkten	6
Demokratiutveckling under press	7
En jämställdhetsfråga att beakta	8
Ökad medie- och informationskunnighet – en demokratifråga	9
Inför framtiden	11
Referenser	13

Inledning

Information om möjliga åtgärder för begränsning av ett virus som covid-19 är viktig för att människor ska kunna göra välgrundade val när det gäller att skydda sig själva och samhället. Rätten till hälsa kan endast upprätthållas om tillgång till relevant information är säkerställd och inte minst tillgång till information på det egna språket i den egna lokala kontexten. Men det räcker inte – medborgarna måste också kunna förhålla sig kritiskt till informationen i en tid av desinformation och påverkansaktioner. Yttrandefriheten och medierna är mer centrala än någonsin.

Globalisering och digitalisering knyter samman människor, varor och pengar över stora avstånd. Men samtidigt som världen krymper blir den också mer avlägsen. Grupper försvarar sin identitet och när det gemensamma inte längre kan upprätthållas på samma sätt som tidigare befästs gränser för lokala kulturer, religioner och samhällen. Överskridande av gränser och försvar av gränser är två sidor av samma globaliserings- och digitaliseringsprocess. (Jfr. Jonsson 2001, 2020). Något vi har fått erfaras i den situation som covid-19 har orsakat. Nationalstaten har kommit i förgrunden och internationella organisationer som FN har hamnat i bakvatten.

En viktig konsekvens av covid-19 är att nationella gränser har stängts och inskränkningar i människors fri- och rättigheter har genomförts i många länder i syfte att stävja spridningen av smitta. Inskränkningar som kan få konsekvenser såväl inom länder som mellan regioner. Förutom vad en pandemi i sig orsakar finns en påfallande risk för ökad fattigdom och ojämlikhet – även hungersnöd. På sina håll kan inskränkningarna dessutom komma att bli bestående och än mer hämma demokratiutvecklingen på olika håll i världen.

Globalisering, geopolitik, ekonomi och teknologi är viktiga faktorer när yttrandefriheten formas i dagens samhälle. Covid-19 har onekligen påvisat mediernas betydelse och vikten av press- och informationsfrihet – tillämpad i enlighet med internationella överenskommelser. För inget land kan på egen hand lösa en pandemis härjningar och efterkommande effekter. Skälen för ett effektivt system för globalt samarbete och reglering kan inte underskattas i en tid som denna.

Makt, jämlikhet, jämställdhet och social rättvisa bör ses i nya sociala och politiska samhällskontexter.

Varför är yttrandefrihet så viktig

En samhällsstyrning av god kvalitet är avgörande för en demokratiutveckling, vilket innebär välfungerande institutioner som åtnjuter stort förtroende bland medborgarna, mellanmännisklig tillit, delaktiga och aktiva medborgare – och yttrandefrihet, som ger enskilda individer rätt att uttrycka åsikter och att kommunicera med andra i offentligheten. Det handlar om en offentlighet som i hög grad vilar på mediernas oberoende och pluralism. (Jfr. Carlsson & Weibull 2017, Charron & Rothstein 2018, Couldry et al. 2018, Dahl 2007, Picard & Berman 2019).

Rätten till yttrande- och åsiktsfrihet är stadfäst i Artikel 19 i FNs allmänna deklaration om mänskliga rättigheter. Det är en individuell rättighet - som främjar det kollektivt goda. Ofta sammanfattas dess betydelse i tre argument: försvar av sanningen, försvar av demokratin och försvar av den personliga friheten. Argument kan också formuleras som att yttrandefrihet ger medborgare och beslutsfattare

underlag för att komma fram till välgrundade beslut i gemensamma frågor, möjliggör granskning av makten, bidrar till att bekämpa korruption, bidrar till ett demokratiskt jämlikhetsperspektiv; alla medborgare ges möjlighet att ge uttryck för sin uppfattning i olika frågor, och rätten att tala fritt – en inskränkning i yttrandefriheten hindrar individen från att realisera sina möjligheter i livet. (Jfr. Carlsson & Weibull 2017).

Peter Forsskål kanske ger den mest direkta definitionen redan 1759 i skriften *Tankar om borgerliga friheten* – en politisk pamflett mot översitteri, tyranni och censur. I den 21:a och sista tesen skriver han:

Ändtelingen är ock det en wigtig rättighet i ett fritt samhälle, att fritt få bidraga till det allmännas wäl. Men skal det ske, så måste samhällets tillstånd kunna blifwa bekant för hwar och en, och hwar en fritt der om få yttra sina tankar. Der det saknas är friheten ej wärd sitt namn. /.../

Forsskåls krav var förstas orealistiska i den tid som var. Samtidigt förebådar han den moderna förståelsen av en offentlighet där medierna kommer att spela en avgörande roll som förvaltare av yttrandefriheten.

Fria och oberoende medier förmodas ge tillgång till information, granska makten och erbjuda plats för en öppen och saklig debatt där olika idéer och intressen närmar sig varandra i enlighet med demokratins grundtanke. Ett offentligt rum som bejakar förmågan att lyssna på varandra, tillåta konfrontation och konflikt, trots olika intressen och värderingar. En insikt om att sakskäl måste prövas och argument brytas mot varandra. (Jfr. Arendt 2007, Mouffe 2005, Rønning, 2009).

Det är denna viktiga roll som har motiverat samhällets stöd till medierna grundad i föreställningen att marknaden och innovationer inte ohämmat får styra medieutvecklingen.

Men yttrandefriheten är komplicerad – både goda och dåliga argument kan användas för att begränsa den. Nu liksom tidigare i historien säger sig alla vara för yttrandefrihet – och mänskliga rättigheter – så länge det inte kostar vare sig obehag, makt eller pengar. Covid-19 pandemin har också med all önskvärd tydlighet visat att med rättigheter följer även skyldigheter.

Konsekvenser av mediernas digitalisering

För att kunna utnyttja rätten till yttrandefrihet, och andra rättigheter, måste medborgarna ha grundläggande utbildning och god hälsa. Men det har inte alla människor – ofta en följd av sociala orättvisor, könsdiskriminering, etnisk och religiös diskriminering, arbetslöshet etc. Bristande tillgång till information och kunskap följer i spåren.

Optimismen var länge stor om de möjligheter som internet kan erbjuda när alla kan vara såväl producenter och distributörer som konsumenter av innehåll – även av journalistiskt innehåll. Problem har med tiden blivit uppenbara med konsekvenser för demokratin. Inte minst gäller det hoppet om ökat medborgarengagemang och deltagande.

Den pågående digitaliseringen har förändrat såväl mediernas funktioner som strukturer avseende styrning och marknad. Transnationella bolag har intagit marknaden - de dominerar såväl dagens kommunikationsstruktur som innehåll, bl.a. med övervakning som affärsmodell. Exempel på sådana företag är Facebook med Instagram, Amazon och Alphabet, som äger Google, Youtube och Twitter.

Det är fråga om digitala plattformar som från början sågs som teknologiska konstruktioner men som med tiden har blivit såväl ekonomiska som socio-kulturella fenomen. En omsvängning som i grunden har förändrat relationen mellan teknologi, kapital, innehåll och användare (Karppi 2018, Zuboff 2018).

Infrastrukturens beskaffenhet bestämmer i stor utsträckning tillgång till och användning av information och kommunikation. Koncentration av makt hos ett fåtal kommunikationsföretag liksom koncentration i tillgången till information i olika regioner i världen har betydande konsekvenser för yttrandefrihet, mediefrihet och jämlikhet i ett medborgarperspektiv.

En ständig kamp pågår för ett öppet, rättvist, etiskt och säkert internet i hela världen - mot övervakning, kontroll, desinformation, censur, propaganda, hot och hat. Allt oftare framförs i demokratiska samhällen krav på regleringar och andra åtgärder framförda av såväl politiska som civila samhällets organisationer. I andra länder används internet och sociala medier av auktoritära regimer som anledning till inskränkningar i yttrandefriheten och ökat förtryck.

Många stater har offensiva och defensiva cyberoperationer för att attackera eller skada andra länders datorer eller informationsnätverk. Ryssland och Kina med flera auktoritära regimer har investerat tiotals miljarder dollar för att kunna manipulera, snedvrída och censurera den globala informationsmiljön (Lucas 2020). Motiven kan skilja sig åt men de använder ofta samma taktik. Påverkansoperationer och informationsstölder blir allt vanligare och allt mer utstuderade – det gäller i hög grad covid-19 pandemin.

Dagens mer omfattande medieutbud med diversifierade källor får till följd att skillnaderna ökar mellan olika grupper rörande användningen av medier och inte minst nyheter. Risken för att bli desinformerad eller manipulerad kan inte underskattas. Medborgarskapet förändras – människor finner 'sina' informationsplattformar och utvecklar lojaliteter i linje med dessa. Kunskaps- och deltagandeklyftor tenderar att öka med minskad social sammanhållning och tilltagande klasskillnader. (Jfr. Donsbach 2016, Hirdman 2019, Norris 2012, Robinson et al. 2015, Shehata & Strömbäck 2018).

Det innebär att det offentliga rum som oberoende medier i ett pluralistiskt medielandskap förväntas erbjuda begränsas. Förenklat kan man tala om två huvudaspekter vad gäller dagens medie- och kommunikationssamhälle: dels erbjuds en fantastisk uppsättning resurser för människors dagliga liv och sociala/politiska rörelser; dels präglas medielandskapet av både gamla och radikalt nya maktprocesser. Marknaden för information och kunskap har i flera avseenden förvandlats till ett verktyg för olika typer av maktutövande – även antidemokratiska sådana. (Jfr. Couldry et al. 2018).

Mediernas integrering i och påverkan på människans livsmiljö, har förändrats och den offentliga sfären har transformerats. Balansen mellan säkerhet, personlig integritet och yttrande- och informationsfrihet i den digitala världen är en kritisk fråga. Digitaliseringen har skapat en komplex medieekologi.

Journalistiken i blickpunkten

Utmaningarna för den fortsatta utvecklingen av digitala medier är många men särskilt kan urskiljas: ett växande hot mot mediernas frihet och oberoende journalistik globalt, och en nedgång i den traditionella affärsmodellen för medieföretag, vilket resulterar i problem med finansieringen av en kvalificerad journalistik. Mediesystemets funktioner som en gång sågs som styrkor – som konkurrens, öppenhet och rättvisa – har visat sig ha svagheter. (Jfr. Couldry et al. 2018, Dragomir 2018, Lucas 2020, Nilsen et al. 2019).

Forskare har till och med pekat på att den växande förekomsten av vad som kan kallas ”den oredigerade opinionsbildningen” genom sociala medier tenderar att ”omintetgöra det redigerade likaväl som det representativa momentet i demokratin – tolkad som majoritetsstyre, yttrandefrihet, föreningsfrihet, rättsstat och legitim opposition” (Gustavsson 2020).

Om själva essensen i principen om yttrandefrihet ska kunna vidmakthållas – att alla medborgare ska kunna hålla sig väl informerade i syfte att bidra till ett upprätthållande av demokratin – borde de traditionella medierna och inte minst public service, s.k. mainstream medier, mer än någonsin fungera som drivkraft för ett öppet och inkluderande offentligt samtal. En journalistik som kan erbjuda en informerad och rättvisande dialog om politiska, ekonomiska och sociala förhållanden.

I en studie av yttrandefrihetens gränser i Sverige anser en majoritet av befolkningen att medierna brister i respekt för människors privatliv och hälften visar tveksamhet för mediernas opartiskhet i nyhetsförmedlingen. Nästan lika många menar att kontroversiella åsikter inte ges utrymme. Resultaten kan endast tolkas som kritik av mediernas sätt att fungera i dagens samhälle. (Carlsson & Weibull 2017).

Medborgare ska kunna förlita sig på en trovärdig, verifierad och kontextualiserad information för att ha möjlighet att fatta rimliga beslut på politiska, kulturella och sociala arenor. Journalistikens koppling till sin publik och demokratiska värden kommer därför att vara avgörande för mediernas framtid. Medborgarskap och demokratiskt styrelseskick saknar mening om fakta och information för att förstå samhället – och ett kritiskt förhållningssätt hos medborgarna – saknas. Något som har blivit uppenbart under covid-19 pandemin. (Jfr. LSE Commission on Truth, Trust and Technology 2018, Nielsen et al. 2019, UNDP 2019:106).

Att säkerställa dels den oberoende och undersökande journalistiken, dels medie- och informationskunniga medborgare ställer krav på vilja till förnyelse, kunskapsutveckling och fungerande regelverk hos såväl medierna själva som samhället. Alternativa finansieringsformer för undersökande journalistik behöver kompenseras för hotet mot rådande affärsmodell. Detta kan inte ske utan samhällets stöd. (Jfr. Ansari 2019, LSE Commission on Truth, Trust and Technology 2018, Nielsen et al. 2019).

Mediernas och kommunikationens infrastruktur bör i någon mening ses som en allmän nyttinghet, ”a common good” – inte minst mot bakgrund av att kärnfunktioner i samhället som hälsovård, socialtjänster och finansiella tjänster i allt i ökande grad tillhandahålls via internet (Couldry et al. 2018).

Demokratiutveckling under press

När ett samhälle präglas av snabba förändringar kommer samhällsförtroende i fokus. Det är utmärkande för idag då förutsägelser om framtiden har blivit allt osäkrare. De problem som vi står inför är komplexa och ofta sammankopplade: klimat- och miljöförändringar, ekonomisk och social ojämlikhet, korruption, våld, krig, konflikter och fattigdom med stora flyktingströmmar och migration, växande nationalism och populistisk politik, och nu en pandemi – ofta med kränkningar av mänskliga rättigheter. En påtaglig oro för politisk turbulens och ekonomisk instabilitet kan förmärkas runt om i världen.

Ett föränderligt politiskt, socialt och ekonomiskt landskap med tilltagande ojämlikhet gör att många institutioner idag möter utmaningar, vilka leder till att de inte i samma utsträckning som tidigare kan svara mot medborgarnas behov. Allt färre engagerar sig i politiska partier och mer debatt synes pågå i sociala medier än inom partier. Den sociala sammanhållningen, som är en bärande kraft i en demokrati, tenderar att minska. (Jfr. Berman 2019, Donsbach 2016, Lee et al. 2018, Van Aelst et al. 2017).

Det är fråga om processer som väcker frågor om vad demokrati är och vad demokrati ska vara med prövning av honnörsord som deltagande, inkludering, jämlikhet, jämställdhet, yttrandefrihet och i pandemins spår inte minst solidaritet. Medie- och kommunikationskulturen måste ses i förhållande till sådana politiska, sociala och ekonomiska förändringar.

Enligt flera demokratiindex går demokratiutvecklingen i världen bakåt. Enligt V-Dems senaste rapport är fler demokratier än tidigare på tillbakagång. 60 demokratier av de 75 sådana som någon gång har genomgått demokratiska bakslag (autokratisering) har blivit diktaturer (V-Dem Institute 2020). Det synes vara lättare att störta en diktatur än att skapa en liberal demokrati (Krastev and Holmes 2019).

När demokratiutvecklingen går bakåt har befolkningen i allt färre länder tillgång till oberoende medier. Idag räknar man med att ca 13 procent av världens befolkning har tillgång till fria medier, ett pluralistiskt medielandskap, medan drygt 40 procent beräknas bo i länder där censur råder och användningen av medier är hårt kontrollerad. (Freedom House 2019, Reportrar utan gränser 2020, The Economist 2019).

Fortfarande har närmare hälften av världens befolkning inte tillgång till internet. De är exkluderade från den globala medie- och kommunikationskulturen. (ITU 2019, UNESCO 2018).

Ojämlikheten vad gäller infrastrukturer för medier/kommunikation och därmed tillgången till medier – såväl traditionella som digitala – är stora mellan länder och regioner men även inom länder. Detta innebär olika utgångspunkter för arbete inom ramen för FNs Agenda 2030 med de globala målen.

I den pandemi som covid-19 har orsakat visar det sig att det som benämns traditionella medier, inte minst public service-medier, fortfarande visar sig vara huvudförmedlare av information och nyheter. Mätningar i Sverige visar en kraftig uppgång i läsande, tittande och lyssnande på sådana medier våren 2020 (MMS 2020).

Såväl samhällsforskare och experter som politiker, och kanske i synnerhet de som är inriktade på medier, har ofta dragits till det nya, till det som har förändrats. Det förflutna har riskerat att förbises. Kontinuitet har ägnats begränsad uppmärksamhet och ändå är det kontinuiteten i praktiken som ofta utgör grund i centrala medieformer. Det givna har riskerat att förbises i jakten på ny utveckling. Informations- och nyhetsförmedlingen under covid-19 pandemin stämmer till eftertanke.

En jämställdhetsfråga att beakta

I ITUs senaste mätning anges att kvinnor globalt är 17 procent färre än män vad gäller tillgång till internet, och i de minst utvecklade länderna beräknas denna könsskillnad till 43 procent – och den ökar. I Europa är motsvarande siffra 5 procent. OECD redovisar att det för kvinnor i genomsnitt är 26 procent mindre troligt att ha en smartphone än för män. (ITU 2019, OECD 2018). Vad får sådana siffror för betydelse i en pandemi?

Så ser det ut 25 år efter att handlingsplanen Pekingplattformen antogs där 190 länder enades om 12 kritiska områden för FNs medlemsstater att aktivt arbeta för att påskynda jämställdhetsarbetet runt om i världen. De utpekade områdena där särskilda åtgärder ansågs nödvändiga ter sig lika aktuella idag som 1995. Ett av de kritiska områdena gäller medierna och handlar om att ge kvinnor ökad tillgång till kommunikation och medier, öka deltagande och representation av kvinnor i all kommunikation, särskilt medierna, samt att främja en balanserad och icke stereotyp bild av kvinnor i medierna. Ett annat kritiskt område rör mänskliga rättigheter – att stärka mänskliga rättigheter för kvinnor.

Vikten av kvinnors medborgerliga rättigheter har betonats i demokratistudier under de senaste decennierna. Den obalans vad gäller kön och könsidentiteter i medieinnehåll och beslutssystem som har dokumenterats av decenniernas forskning visar att kvinnors yttrandefrihet präglas av strukturella, ekonomiska och kulturella begränsningar (Djerf-Pierre 2011, Gallagher 2014, Ross & Padovani 2016, UNESCO 2018, Vega Montiel & Macharia 2018). Utan kvinnors grundläggande rättigheter har inget land lyckats bli en fullvärdig demokrati (Dietz 1998, Inglehart et al. 2002, Tremblay 2007, Wang et al. 2017). Det är också det rättighetsperspektivet som utgör kärnan i Agenda 2030 med hållbarhetsmålet 5 "Att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt".

I forskningen om yttrandefrihet beaktas kön, könsidentiteter eller genus sällan – samma gäller samhällsdebatten – trots den kunskap som finns om inskränkningar i kvinnors rättigheter och mediernas roll för hur kön uppfattas (Djerf & Edström 2020, Edström 2017a, 2017b, Jarlbro 2006, Svensson & Edström 2014). Enkelt uttryckt: utan jämställdhet ingen yttrandefrihet och vice versa. Och utan jämställdhet ingen demokrati.

Pekingplattformen äger fortsatt stor giltighet och de delar som rör medier borde vara en självklar del i all medie- och jämställdhetspolitik – nationellt, regionalt och globalt. Det borde därför inte vara möjligt att bortse från Pekingplattformens paragrafer i arbetet med de globala målen i Agenda 2030.

Ökad medie- och informationskunnighet – en demokratifråga

Mycket stora krav ställs idag på alla medborgare för att kunna hantera dagens komplexa samhälle utifrån ett demokratiperspektiv.

En obestridlig lärdom av covid-19 är vikten av tillförlitlig information och nyheter av relevans – att kunna bemöta desinformation och påverkansaktioner av olika slag. För politiken handlar det om att bidra till att maximera nätets möjligheter och minimera dess risker.

Dagens komplexa samhälle kräver tveklöst mycket kunniga, kritiska och omdömesgilla medborgare inom många områden om yttrandefrihet, demokrati och sociala framsteg ska kunna upprätthållas och utvecklas. Här bör även kunskap om och färdigheter vad gäller dagens medie- och kommunikationskultur ingå. En del av det som globalt benämns 'democratic learning', d.v.s. att göra demokrati begriplig.

Det handlar om en kunskap i tillägg till de erforderliga kunskaper medborgare behöver för att kunna agera, förutom mediekunskap t.ex. kunskap om politiskt beslutsfattande och rättsstaten, medborgarens rättigheter och skyldigheter, innebörden av universella mänskliga rättigheter, nationell och internationell säkerhet etc. Ett lärande som är en del av vardagen. (Mihailidis 2019, Stoddard 2014).

Ett lärande som förutsätter grundläggande kunskaper i kärnämnen som samhällskunskap, historia, modersmål, religion, främmande språk och matematik – vilket innebär en god skola för alla – flickor och pojkar, kvinnor och män – med kompetenta lärare och tillräcklig finansiering. (Jfr. Ekström & Shehata 2019, O'Neill et al. 2013, Paus-Hasebrink et al. 2019).

Att medie-och informationskunnighet, förkortat till MIK, är en nyckelresurs har fastställts av UNESCO, EU, Europarådet och många andra organisationer. MIK är ingalunda något nytt – frågor om ett kritiskt förhållningssätt till medierna har framförts vid varje större teknikskifte. Men från att ha handlat om att skydda barn och unga genom lagar och förordningar har det alltmer kommit att handla om att stärka alla, barn, unga och vuxna, genom kunskap och praktiker.

Idag bör alla kunna förhålla sig kritiska till hur olika medier arbetar, hur de representerar samhället och världen, hur de producerar innehåll, hur de finansieras, hur de används – hur vi kommunicerar – både som producenter, distributörer och konsumenter av innehåll. Det är innebörden av MIK. Att tillhandahålla denna resurs innebär livslångt lärande, både i klassrummet och utanför.

I en krissituation som pandemin covid-19 har inneburit framstår detta som en självklarhet – behovet av bl.a. källkritik och källtillit är omfattande.

Hur ett arbete rörande MIK på nationell nivå ska organiseras har diskuterats i flera år och allt oftare påtalas vikten av en tydlig nationell MIK-strategi (Carlsson 2019, Frau-Meigs et al. 2017, UNESCO 2013).

Som så ofta i samhället fordras av politiken, om framgång ska nås, en insikt om vad som är problem, förstå problemet på grundval av tillförlitlig kunskap för att sedan kunna formulera bärkraftiga policies av relevans i ett medborgar- och demokratiperspektiv. Avgörande är hur MIK avgränsas, av vem, hur arbetet utformas, utförs och av vem. MIK korsar många olika politikområden: medier,

utbildning, rättsväsende, säkerhet, försvar m.fl. En förutsättning är en konstruktiv samverkan dels inom politiken, dels mellan politiken och praktikens aktörer – och inte minst det civila samhället. Det kräver en effektiv och kreativ 'multistakeholder'-modell som bygger på ömsesidighet. Samtidigt förutsätts ett konstruktivt politiskt ledarskap utan pekpinnar och moraliska övertoner. (Jfr. Frau-Meigs et al. 2017, UNESCO 2013).

Idag är MIK-insatser/aktiviteter mer kortsiktiga än långsiktiga oavsett om initiativet kommer från politiken, medieföretagen eller det civila samhället. Flertalet är fortsatt inriktade på barn även om en viss förändring kan skönjas. Det finns ett stort engagemang men spridda initiativ återfinns mestadels på ad hoc-basis utan samverkan och koordinering. Det handlar om en ineffektiv hantering av resurser.

Medie- och informationskunnighet kan förstås i sig inte lösa alla grundläggande problem i medie- och kommunikationskulturen utan MIK ska ses som en självklar och vital del av den helhet som också rymmer lagstiftning, reformer inom området och utbildning. MIK måste förstås som 'a long-term benefit' – inte en kortsiktig lösning. Ytterst handlar det om en del i demokratipolitikens reformprogram. Här innefattas alla medborgare – inte bara barn och unga. MIK påvisar den breda kontextens betydelse. (Jfr. Buckingham 2018, Carlsson 2019, Livingstone 2010, 2018).

Kort sagt: Om medborgarna blir allt mer medie- och informationskunniga främjas utvecklingen av oberoende medier, pluralism i medielandskapet och öppna informations- och kommunikationssystem, vilket i sin tur torde leda till bättre kvalitet i det innehåll som tillhandahålls av medier och andra innehållsleverantörer. Medie- och informationskunnighet kan därmed bidra till att säkerställa en kvalificerad journalistik som kännetecknas av trovärdighet, d.v.s. gagna det demokratiska samtalet och medborgarnas samhällsengagemang. Det är en bärande tanke i MIK.

Media and Information Literacy (MIL) include the cognitive, technical and social knowledge and skills which enable citizens to effectively access media content and critically analyse information, empowering people with the knowledge and skills to understand how media is produced, funded and regulated as well as confidence and competence to make informed decisions about which media they use. MIL is the key to understanding the ethical implications of media and technology, and to communicate effectively, including by interpreting, creating and publishing content.

Regardless of age or socialisation, MIL skills help people to manage information properly by empowering them to make informed and self-determined decisions in their private, social and work life.

Democracy based on human rights and the rule of law presupposes public debate and free opinion-forming. Social progress and economic prosperity are based on a spirit of innovation and the competition of ideas. Shared knowledge and shared history are critical for social cohesion. While MIL skills increase the contribution and share of each citizen to these public goods, quality journalism is crucial for a media ecosystem providing information that citizens can rely on. (Chapman & Oermann 2019)

Dagens politik utformas på nationell, regional och internationell nivå. Det är viktigt att alla nivåer är eniga om att utvecklingen av medborgarnas medie- och informationskunnighet är en väsentlig del i arbetet för att värna och främja yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.

Inför framtiden...

Deklarationen om mänskliga rättigheter antogs av FNs generalförsamling 1948 i spåren av världskriegen, nazismen och kolonialväldets upplösning. För första gången fastställs skydd för grundläggande mänskliga rättigheter som är universella.

Representanter med olika bakgrund från alla regioner i världen utarbetade deklarationens artiklar. Bland representanterna fanns ett antal kraftfulla kvinnor från södra halvklotet som kom att spela en avgörande roll för den slutgiltiga deklarationstexten (Adami 2018). Människorna bakom deklarationen såg trots många djupgående meningsskiljaktigheter en enad mänsklighet som delar en gemensam framtid och ett globalt ansvar – en gemensam norm för alla folk och nationer

Deklarationen om de mänskliga rättigheterna är en rättighetsförklaring, som bygger på nationalstaternas vilja till implementering, bl.a. genom grundlagar, lagar, förordningar, stöd till medier och inte minst utbildningsreformer, i strävan efter ett samhälle där mänskliga rättigheter utgör ett fundament.

Hanna Arendt myntade axiomet "the right to have rights" – att mänskliga rättigheter endast kan förverkligas genom medborgarskap. Hon skriver mot bakgrund av de geopolitiska förändringarna i världen efter världskriegen med bl a stora flyktingströmmar som följd. Miljoner människor blev statslösa utan några som helst rättigheter. En rättighet kan endast åberopas där det finns en stat att ställa till svars. Varje människas har rätt att tillhöra en stat och föfoga över medborgerliga rättigheter – det måste vara grundläggande om mänskliga rättigheter ska innefatta alla. (Arendt 1951)

Andra forskare har på senare år kritiserat deklarationen för att inte i tillräckligt hög grad beakta jämlikhet, och i synnerhet ekonomisk jämlikhet (Moyn 2018, Whyte 2019). Samuel Moyn har också kallat deklarationen den sista utopin (Moyn 2010).

Trots det har deklarationen länge fungerat som en självklar vägvisare för en demokratisk ordning – ett idealsamhälle. Men denna idé synes inte längre vara självklar – när insatser verkligen behöver sträcka sig bortom nationella gränser i globaliseringens era (Held 2017).

Tillfälliga inskränkningar i fri- och rättigheter i ett antal demokratiska stater under en pandemi som covid-19 kan bli stadigvarande i flera av dessa i en tid då en tillbakagång för demokratin har konstaterats under senare år. Det är länge sedan politiken sökte formulera hur de föreställer sig det demokratiska samhälle som de så ofta omnämner i högstämda tal – att göra innebörden av demokrati fattbar.

Många nya demokratier har haft att kämpa med starka inre antidemokratiska krafter – demokratier med alltför få demokrater. Detta har vi sett många exempel på i gamla Östeuropa och södra halvklotet. Tanken att länderna skulle kunna omformas efter västerländsk modell och bli fria och rika blev inte den framgångssaga som tänkt. (Krastev och Holmes 2019).

Mot den bakgrunden är Sheri Bermans bok 'Democracy and Dictatorship in Europe' (2019) om utvecklingen från franska revolutionen till idag tankeväckande. Hon visar vilken krokig, svår och lång väg det var att etablera liberala demokratier i Europa. Flera mycket djupgående och våldsamma

händelser krävdes för att avlägsna den gamla ordningens strukturer. Det har med andra ord handlat om drastiska förändringar i samhället. En pandemi skulle kunna leda till en sådan förändring.

Berman påminner om hur demokratin efter andra världskriget återupprättades i Västeuropa och under 75 år någorlunda kunde upprätthållas. En upprepning av 1920- och 30-talens politiska och ekonomiska förödelse skulle förhindras. Avgörande var att skapa starka institutioner, en politisk-ekonomisk ordning som kunde bemästra kapitalismen, full sysselsättning, social utjämning och utbildning för alla – och inte minst organisationer för internationellt och regionalt samarbete.

Hon talar om tre moment i vad som kan benämnas "efterkrigsdoktrinen" (Gustavsson 2020): Global penningpolitik; Resursöverföringar genom Marshallplanen och europeiskt samarbete samt Motverkande av massarbetslöshet. Det är en doktrin som kombinerar idealism och realism. Blandekonomi och välfärd var enligt Berman avgörande för att demokratin kunde återupprättas och upprätthållas – människor fick ökad tilltro till demokratiska system. Ytterlighetsuppfattningar kunde motarbetas.

Öppenhet och pluralism har varit viktiga ledstjärnor – nyliberalism och populism har inte kunnat överträffa dessa. Den roll som fria och oberoende medier kom att ha för demokratins utveckling markeras särskilt.

Men 1980-talets omsvängning till en nyliberal politik fick negativa följder för den sociala sammanhållningen och jämlikhetssträvandena. Det är idag viktigt att ha insikt om vad som behövs för att upprätthålla och utveckla demokratin – minnet är kort – få minns förödelserna under 1900-talets första hälft. Berman bedömer att det idag kommer att ta lång tid att nå den punkt där den liberala demokratin återigen kan tas för given. Berman visar att demokratin är en skör konstruktion som kräver ständig omsorg genom en konstruktiv politik som kan hantera de utmaningar och hot som uppstår. Covid-19 pandemin kan bli en sådan utmaning.

Återigen är det skäl att betona vikten av att göra demokratin begriplig och vad som krävs för att en demokrati ska överleva och utvecklas. Olika synsätt och intressen måste jämkas samman i en tid då osäkerheten om demokratins framtid är stor. Yttrandefrihet och självständiga medier som ett offentligt rum är fortsatt en grundsten i demokratin – något som har blivit särskilt synbart under covid-19 pandemin.

Referenser

- Adami, R. (2018). *Women and the Universal Declaration of Human Rights*. London: Routledge.
- Ansari, A. (2019). 'Transnational dialogues'. In E. Eide, K. Skare Orgeret and N. Mutluer (eds.) *Transnational Othering - Global Diversities*. Göteborg: Nordicom, University of Gothenburg. Retrieved from https://www.nordicom.gu.se/sv/system/tdf/kapitel-pdf/14._transnational_dialogues._cartoons_daesh_and_the_white_terrorist.pdf?file=1&type=node&id=40513&force=
- Arendt, H. (1951). *The Origins of Totalitarianism* (chapter 9). New York: Harcourt, Brace and Company.
- Arendt, H. (2007). *The Promise of Politics*. New York: Schocken Books, Random House.
- Berman, S. (2019). *Democracy and Dictatorship in Europe. From the Ancien Régime to the Present Day*. New York: Oxford University Press.
- Buckingham, D. (2018). *Waking up from the digital dream: media education and media reform*. Retrieved from <https://davidbuckingham.net/2017/06/06/waking-up-from-the-digital-dream-media-education-and-media-reform/>
- Carlsson, U. (2019). 'MIL in the Cause of Social Justice and Democratic Rule'. In U. Carlsson (ed.) *Understanding Media and Information Literacy (MIL) in the Digital Age. A Question of Democracy*. Göteborg: JMG, University of Gothenburg. Retrieved from https://jmg.gu.se/digitalAssets/1742/1742676_understanding-media-pdf-original.pdf
- Carlsson, U. and L. Weibull (2017). 'Yttrandefriheten i dagens mediekultur'. I U. Andersson, J. Ohlsson, H. Oscarsson och M. Oscarsson (red.) *Larmar och gör sig till*. Göteborg: SOM-institutet, JMG, Göteborgs universitet, 253-275. Retrieved from https://som.gu.se/digitalAssets/1655/1655881_larmar-och-g--r-sig-till.pdf#page=1&zoom=auto,-294,638
- Chapman, M. and M. Oermann (rapporteurs) (2019). *Supporting Quality Journalism through Media and Information Literacy Study. Prepared by the Committee of experts on quality journalism in the digital age (MSI-JOQ)*. Council of Europe. Retrieved from <https://rm.coe.int/draft-version-of-msi-joq-study-report-rev-v6-2/168098ab74>
- Charron, N. and B. Rothstein (2018). 'Regions of trust and distrust: How good institutions can foster social cohesion'. In U. Bernitz, M. Mårtensson, L. Oxelheim and T. Persson (eds.) *Bridging the prosperity gap in EU. The social change ahead*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, p. 220-242. <https://doi.org/10.4337/9781786436672.00017>
- Couldry, N., C. Rodriguez, G. Bolin, J. Cohen, I. Volkmer, G. Goggin, ... K-S. Lee (2018). Media, communication and the struggle for social progress. *Global Media and Communication*, 14(2)173–191. Retrieved from <https://doi.org/10.1177/1742766518776679>
- Dahl, R.A. (2007). *On Political Equality*. New Haven: Yale University Press.
- Dietz, M.G. (1998). Context is all: Feminism and theories of citizenship. In A. Phillips (ed.) *Feminism and politics*. New York: Oxford University Press.
- Djerf-Pierre, M. (2011). The Difference Engine. Gender equality, journalism and the good society. *Feminist Media Studies*, 11(1)43–51. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/action/showCitFormats?doi=10.1080%2F14680777.2011.537026>
- Djerf-Pierre, M. and M. Edström (eds.) (2020). *Comparing Gender and Media Equality Across the Globe*. Göteborg: Nordicom, University of Gothenburg.
- Donsbach, W. (2016). 'Orientation: participation and disorientation in the new environment'. In R.G. Picard (ed.) *What Society Needs from Media in the Age of Digital*. Oporto: MEDIA XXI.
- Dragomir, M. (2018). Control the Money, Control the Media: How Governance Uses Funding to Keep Media in Line. *Journalism*, 19(8)1131-48.
- Edström, M. (2017a). 'Utan jämställdhet ingen yttrandefrihet'. I P. Lundgren och M. Blicher-Bjerregård (red.) *Den svåra yttrandefriheten. Nordiska röster*. Köpenhamn: Nordiska Ministerrådet. Hämtad från

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1098987/FULLTEXT01.pdf>

Edström, M. (2017b). 'Afterword: Gender equality in the media – A shared responsibility'. In S. Mannila. *Women and men in the news Report on gender representation in Nordic news content and the Nordic media industry*. Copenhagen: Nordic Council of Ministers. (TemaNord 2017:527), 61-65.

Ekström, M. and A. Shehata (2019). 'Young People's Political Engagement in the New Media Landscape'. In U. Carlsson (ed.) *Understanding Media and Information Literacy (MIL) in the Digital Age. A Question of Democracy*. Göteborg: JMG, University of Gothenburg, 103-106. Retrieved from https://jmg.gu.se/digitalAssets/1742/1742676_understanding-media-pdf-original.pdf

Forsskål, P. (1759, 2009). *Tankar om borgerliga friheten. Originalmanuskriptet med bakgrundsteckning* (Tryckt hos Lars Salvius i Stockholm, november 1759). Stockholm: Atlantis.

Frau-Meigs, D., I. Velez and J. Flores Michel (eds.) (2017). *Public Policies in Media and Information Literacy in Europe. Cross-Country Comparisons*. Oxon: Routledge/ECREA.

Gallagher, M. (2014). 'Feminist scholarship and the debates on gender and communication'. In A. V. Montiel (ed.) *Media and Gender: A Scholarly Agenda for the Global Alliance on Media and Gender*. Paris: UNESCO, 11–14. Retrieved from http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/publications/media_and_gender_scholarly_agenda_for_gamag.pdf

Globala målen – Agenda 2030. <https://www.globalamalen.se/>

Global Media Monitoring Project. (2015). *Who Makes the News? Global Media Monitoring Project 2015*. Toronto: World Association for Christian Communication (WACC). Retrieved from <http://whomakesthenews.org/gmmp/gmmp-reports>

Gustavsson, S. (2020). Den som vill ha demokrati måste lära sig vad det är. *Dagens Nyheter* 2020-01-20.

Held, D. (2017). Elements of a Theory of Global Governance. *Glocalism: Journal of Culture, Politics and Innovation*, (2)1-14. Retrieved from https://glocalismjournal.org/wp-content/uploads/2019/08/held_gjcp_i_2017_2.pdf

Hirdman, A. (2019). 'Digital Sociality, Groups and the Emotional Imprint of Algorithmic Patterns.' In U. Carlsson (ed.) *Understanding Media and Information Literacy (MIL) in the Digital Age. A Question of Democracy*. Göteborg: JMG, University of Gothenburg, 99-102. Retrieved from https://jmg.gu.se/digitalAssets/1742/1742676_understanding-media-pdf-original.pdf

Inglehart, R., P. Norris and C. Welzel (2002). Gender equality and democracy. *Comparative Sociology*, 1(3)321–345.

ITU (2019). *Measuring digital development: Facts and figures 2019*. Genève: ITU. Retrieved from <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/FactsFigures2019.pdf>

Jarlbrog, G. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.

Jonsson, S. (2001). *Världens centrum : En Essä Om Globalisering*. Stockholm: Norstedts Förlag.

Jonsson, S. (2020). *Där historien tar slut: Makt, monster och motstånd i en delad värld*. Stockholm: Norstedts Förlag.

Karppi, T. (2018). *Disconnect: Facebook's Affective Bonds*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Krastev, I. and S. Holmes (2019). *Ljuset som försvann. En vidräkning med imitationens epok*. Göteborg: Daidalos.

Lee, Ch., J.T. Jost, J. Shin, J. and H. Abrehum (2018). Does social media use really make people politically polarized? Direct and indirect effects of social media use on political polarization in South Korea. *Telematics and Informatics*, 35(1)245-254. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0736585317305208>

Livingstone, S. (2010). 'Media literacy and media policy'. In B. Bachmair (ed.) *Medienbildung in Neuen Kulturräumen*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

Livingstone, S. (2018). *Media literacy: what are the challenges and how can we move towards a solution?* Media Literacy Project Blog 2018-10-25. Retrieved from

blogs.lse.ac.uk/mediapolicyproject/2018/10/25/media-literacy-what-are-the-challenges-and-how-can-we-move-towards-a-solution/#comments

LSE Commission on Truth, Trust and Technology (2018). *Tackling the Information Crisis. A Policy Framework for Media System Resilience*. London: London School of Economics and Political Science. Retrieved from <http://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/T3-Report-Tackling-the-Information-Crisis.pdf>

Lucas, E. (2020). *Firming up Democracy's Soft Underbelly: Authoritarian Influence and Media Vulnerability*. Washington DC: The National Endowment for Democracy (NED).

Mihailidis, P. (2019). *Civic Media Literacies Re-Imagining Human Connection in an Age of Digital Abundance*. New York: Routledge.

Mouffe, C. (2005). *On the Political. Thinking in Action*. Abingdon: Routledge.

Moyn, S. (2012). *The Last Utopia*. Cambridge: Harvard University Press.

Moyn, S. (2018). *Not Enough: Human Rights in an Unequal World*. Cambridge: Harvard University Press.

Nielsen, R.K., R. Gorwa and M. de Cock Buning (2019). *What Can Be Done? Digital Media Policy Options for Strengthening European Democracy*. Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism/University of Oxford. Retrieved from http://mediaethics.ca/wp-content/uploads/2019/11/What_Can_Be_Done_FINAL.pdf

Norris P. (2012). "To them that hath..." News media and knowledge gaps. *Zeitschrift für Vergleichende Politikwissenschaft* 16(1)71-98.

OECD (2018). *Bridging the Digital Gender Divide. Include, Upskill, Innovate*. Retrieved from <https://www.oecd.org/going-digital/bridging-the-digital-gender-divide-key-messages.pdf>

O'Neill, B., E. Staksrud, and S. Mclaughlin (eds.) (2013). *Towards a better internet for children: Policy pillars, players and paradoxes*. Göteborg: Nordicom, University of Gothenburg.

Paus-Hasebrink I., J. Kulterer and P. Sinner (2019). *Social Inequality, Childhood and the Media. A Longitudinal Study of the Mediatization of Socialisation*. Cham: Palgrave Macmillan. (Transforming Communications – Studies in Cross-Media Research).

Picard, V. and D. E. Berman (2019). *After Net Neutrality: A New Deal for the Digital Age*. New Haven: Yale University Press.

Robinson, L., S.R. Cotten, H. Ono, A. Quan-Haase, G. Mesch, W. Chen, J. Schulz, T.M. Hale and M.J. Stern (2015). Digital inequalities and why they matter. *Information, Communication and Society*, 18(5)569–582. Retrieved from http://www.lauracrobinson.com/Article_Digital_Inequalities_and_Why_They_Matter.pdf

Ross, K. and C. Padovani (eds.) (2016). *Gender Equality and the Media. A Challenge for Europe*. New York: Routledge.

Rønning, H. (2009). 'The Contemporary Challenge to the Concept of Universal Human Rights and Freedom of Expression'. In A. Kierulf and H. Rønning (eds.) *Freedom of Speech Abridged? Cultural, Legal and Philosophical Challenges*. Göteborg: Nordicom, University of Gothenburg, 9-22.

Shehata, A. and J. Strömbäck. (2018). Learning Political News From Social Media: Network Media Logic and Current Affairs News Learning in a High-Choice Media Environment. *Communication Research*, first published 2018-01-18, pp. 1-23. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0093650217749354>

Stoddard, J. (2014). The Need for Media Education in Democratic Education. *Democracy and Education*, 22(1)1-9 (Article 4). Retrieved from <https://democracyeducationjournal.org/home/vol22/iss1/4>

Svensson, E-M and M. Edström (2014). Freedom of expression vs. Gender equality – conflicting values when regulating gender stereotypes in advertising. *Tidsskrift for Rettsvitenskap*, 127(5)479-511.

Tremblay, M. (2007). Democracy, Representation, and Women: A Comparative Analysis. *Democratization*, 14(4) 533-553. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13510340701398261>

UNDP (2019). *Human Development Report 2019. Beyond income, beyond averages, beyond today: Inequalities in human development in the 21st century*. New York: UNDP.

UNESCO (2013). *Media and Information Literacy. Policy and Strategy Guidelines*. Paris: UNESCO.

UNESCO (2018). *World Trends in Freedom of Expression and Media Development: 2017/2018 Global Report*. Paris: UNESCO. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000261065>

Van Aelst, P., J. Strömbäck, T. Aalberg, F. Esser, C. de Vreese, J. Matthes, ... and J. Stanyer (2017). Political communication in a high-choice media environment: a challenge for democracy? *Annals of the International Communication Association*, 41(1)3-27. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23808985.2017.1288551?journalCode=rica20>

Wang, Y-T., P. Lindenfors, A. Sundström, F. Jansson, P. Paxton and S.I. Lindberg (2017). Women's rights in democratic transitions: A global sequence analysis, 1900–2012. *European Journal of Political Research*, 56(4)735-756. Retrieved from <https://ejpr.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/1475-6765.12201>

V-Dem Institute (2020). *Autocratization Surges – Resistance Grows. Democracy Report 2020*. Gothenburg: Department of Political Science, University of Gothenburg (V-Dem Institute). Retrieved from https://www.v-dem.net/media/filer_public/f0/5d/f05d46d8-626f-4b20-8e4e-53d4b134bfcb/democracy_report_2020_low.pdf

Vega Montiel, A and S. Macharia (eds.) (2018). *Setting the Gender Agenda for Communication Policy. New Proposals from the Alliance on Media and Gender*. Paris: UNESCO. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000368962>

Zuboff, S. (2018). *The Age of Surveillance Capitalism. The Fight for a Human Future at the Frontier of Power*. New York: Public Affairs.

PUBLIKATIONER UTGIVNA AV INSTITUTIONEN FÖR JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION (JMG)

Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG) har två publikationsserier:

- JMG:s bokserie: Göteborgsstudier i journalistik och masskommunikation

- JMG:s arbetsrapportserie: Arbetsrapporter från Institutionen för journalistik och masskommunikation

Mellan 1991 och 1994 utgavs även en särskild rapportserie. Titlarna i den finns förtecknade separat.

JMG:s bokserie Göteborgsstudier i masskommunikation (1980 — 1990)

1. Lennart Weibull (1983) *Tidningsläsning i Sverige*. Stockholm, Liber. 521 sid.

2. Anders Ohlsson (1989) *Politiska nyheter till nytta och nöje*. Almqvist & Wiksell International, Stockholm. 350 sid.

3. Lennart Weibull, Karin Björkqvist (1989) *Dagspressen och dess läsare*. Stockholm, Almqvist & Wiksell International. (slut)

Göteborgsstudier i journalistik och masskommunikation (1990 – (Pris: 200 kr plus moms och porto)

1. Robert Burnett (1990) *Concentration and Diversity in the International Phonogram Industry*. (slut)

2. Roger Wallis (1991) *Internationalisation, Localisation & Integration*. 281 sid.

3. Ronny Severinsson (1994) *Tidningar i konkurrens. Dagstidningarnas agerande på lokala läsarmarknader i Västergötland 1950 - 1985*. 4. Bo Reimer (1994) *The Most Common of Practices. On Mass Media Use in Late Modernity*. Almqvist & Wiksell International. Stockholm. (slut)

5. Ulf Wallin (1995) *Vad fick vi veta? En studie i svenska nyhetsmediers rapportering åren före folkomröstningen om EU*.

6. Lennart Weibull och Charlotta Kratz (red) (1995) *Tidningsmiljöer. Dagstidningsläsning på 1990-talet*.

7. William Borden (1995) *Power Plays. A Comparison Between Swedish and American Press Policies*.

8. Admassu Tassew (1995) *Reporting a Pandemic. A Comparative Study of AIDS News Coverage in African and European Dailies*.

9. Monika Djerf Pierre (1996) *Gröna nyheter. Miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961 – 1994*.

10. Tomas Andersson Odén (1996) *Principer på pränt. En studie av redaktionella mål inom den svenska dagspressen*. Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet

11. Margareta Melin-Higgins (1996) *Pedagoger och spårhundar. En studie av svenska journalisters yrkesideal*. Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.

12. Maria Elliot (1997) *Förtorendet för medierna. TV, radio och dagspress i allmänhetens ögon*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

13. Kent Asp, Bengt Johansson och Larsåke Larsson (1997) *Nära nyheter. Studier om kommunaljournalistik*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

14. Carlsson, Ulla (1998) *Frågan om en ny internationell informationsordning. En studie i internationell mediepolitik*. Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.

15. Johansson, Bengt (1998) *Nyheter mitt ibland oss. Kommunala nyheter, personlig erfarenhet och lokal opinionsbildning*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

16. Wallin, Ulf (1998) *Sporten i spalterna. Sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

17. Larsson, Larsåke (1998) *Nyheter i samspel. Studier i kommunaljournalistik*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

18. Weibull, Lennart och Ingela Wadbring /red/ (1998) *Publik och medier 1996/1997. Särtryck av artiklar om medier ur SOM-rapporterna nr 18 och 19*. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborgs universitet.

19. Lindstedt, Inger (1998) *”Till de unga, till dem som ämna bliva tidningsmän”*. Handböcker i journalistik. Göteborgs universitet.

20. Dahlén, Peter (1999) *Från Vasaloppet till Sportextra. Radiosportens etablering och förgrening 1925 – 1995*. Stockholm: Stiftelsen Etermidierna i Sverige.

21. Löfgren Nilsson, Monica (1999) *På Bladet, Kuriren och Allehanda. Om ideal och organiseringsprinciper i den redaktionella vardagen*. Göteborgs universitet.

22. Wadbring, Ingela och Weibull, Lennart /red/ (2000) *Tryckt. 20 kapitel om dagstidningar i början av 2000-talet*.

23. Andersson Odén, Tomas (2000) *Skaraborgar'n och Spionen. Tidningar i Västra Götaland genom 250 år*.

23. Ghersetti, Marina (2000) *Sensationella berättelser. En studie av nyheter från Angola 1987 och om Prinsessan Diana 1997 i dagstidningar, radio och TV*.

JMG:s rapportserie (avslutad 1994)

Rapporter från Avdelningen för masskommunikation

1. Lennart Weibull (1984) *Dagspress och etermedier i Sverige 1979- 1983*. (slut)
 2. Jan Strid och Lennart Weibull (1984) *Läsvanor och Läsintressen. 1979-1983*. (slut)
 3. Ingela Strid och Lennart Weibull (1984) *Annonbladsläsning i Sve- rige*.
 4. Ronny Severinsson (1985) *Publiken möter kabel-TV*. (slut)
 5. Lennart Weibull (1985) *Närradiolyssnandet i Stockholm 1984*. (slut)
 6. Bo Reimer och Lennart Weibull (1985) *Dagspress på arbetsplatsen*.
 7. Informatörer i Sverige: Arbetsmarknad Framtidsutsikter (1986) Utdrag ur utredningen om informationsutbildning i Sverige (UHA- rapport 985:13)
 8. Ingela Strid och Lennart Weibull (1986) *Mediesverige 1986*.
 9. Bo Reimer (1986) *Läsaren och tidningen*.
 10. Rutger Lindahl (1986) *Nyheten om mordet på Olof Palme*.
 11. Monika Djerf (1986) *Funktioner hos kabel-TV*.
 12. Anders Ohlsson (1986) *Att svara eller inte svara - det är frågan*.
 13. Ronny Severinsson (1987) *Den nya medieframtiden - TV via satellit och kabel*.
 14. Ingela Strid och Lennart Weibull (1988) *Mediesverige 1988*.
 15. Ronny Severinsson (1989) *Agerande och utveckling inom dagspressen i Västergötland*.
- Rapporter från Institutionen för journalistik och masskommunikation (avslutad 1994)
1. Emanuelsson, Eva & Karlsson, Kristina (1991) *Informatörer inför 90-talet*. Pris: 90 kronor.
 2. Wallin, Ulf (1991) *Bilden av EG*. Pris: 120 kronor.
 3. Wallin, Ulf (1992) *EG - Hot eller löfte? Argument i dagspress, radio och TV för och emot svenskt EG-medlemskap*. Pris: 100 kronor.
 4. Flodin, Bertil (1993) *Samhällskommunikation under 80-talet. En kunskapsöversikt*. Pris: 150 kronor.
 5. Severinsson, Ronny (red), (1995) - *Studier i medielandskapet. Ett urval av analyser genomförda på uppdrag av Pressutredningen -94*. Pris: 200 kronor.
- #### **Arbetsrapporter**
- Arbetsrapporter från Avdelningen för masskommunikation (1980 — 1990) (Pris: 60 kr + moms och porto)*
1. Lennart Weibull (1984) *Trender i massmedieanvändningen*.
 2. Bo Reimer (1985) *Tidningsläsning i södra Halland*.
 3. Lennart Weibull (1985) *Läsvanor för svensk morgonpress 1979-1984*.
 4. Ingela Strid, Lennart Weibull (1985) *Sport i medierna*.

5. Lennart Weibull (1985) *Masskommunikationen i Sverige. Några reflektioner om läget 1985*.
6. Karl Erik Rosengren, Bo Reimer (1985) *Internaliserad kultur. Ett forskningsprogram om värden, individer och massmedier*.
7. Robert Burnett, Peter Esaiasson, Bo Reimer (1985) *Milestones in Mass Communication Research: Media Effects. A Review Essay*.
8. Bo Reimer (1985) *Values and the Choice of Measurement Technique. The Rating and Ranking of Postmaterialism*.
9. Lennart Weibull (1986) *Press, radio, TV och nya medier i Japan*.
10. *Nyhets spridningen om mordet på statsminister Olof Palme. En sam- manställning av Statistiska Centralbyråns intervjuundersökning 2-4 mars 1986*.
11. Rune Hedberg och Lennart Weibull (1986) *Kassettidningsläsning på Gotland*.
12. Lennart Weibull (1986) *Massmediernas framtida utveckling*.
13. Ronny Severinsson (1986) *Tidningsläsning i Södermanland*.
14. Maria Elliot, Bo Reimer och Lennart Weibull (1986) *Tidningsläs- ning i Kalmar län*.
15. Lennart Weibull, Dagspresskollegiet (1986). *Läsvanor 1986*.
16. Bo Reimer och Karl Erik Rosengren (1986). *Maps of Culture: Macro and Micro*.
17. Maria Elliot (1986). *Allmänhetens syn på massmediernas trovärdig- het*.
18. Lennart Weibull (1986) *Tendenser i svensk dagstidningsläsning*.
19. Bo Reimer (1986) *Social Space and the Structuring of Commu- cation Processes*.
20. Lennart Weibull och Ronny Severinsson (1987) *Actions and Reac- tions - the Nordic Countries in Age of Satellite Broadcasting*.
21. Lennart Weibull (1987) *Massmediernas räckvidd 1985/86*.
22. Ronny Severinsson (1987) *Dagspressutvecklingen i Västergötland*.
23. Keith Roe (1987) *The Swedish Moral Panic over Video 1980-84*.
24. Bo Reimer (1987) *Dagens Nyheter i västra Sverige*.
25. Ann-Marie Hellerström (1987) *Lokal-TV- ett reellt alternativ till satellit-TV*.
26. Ronny Severinsson (1987) *Skarborgspressens innehåll 1950-1985*.
27. Ronny Severinsson (1987) *Tidningsläsning i Essunga, Götene och Vara*.
28. Karin Björkqvist (1988) *Tidningsläsning i Gästrikland - presenta- tion av en läsarundersökning*.
29. Bo Reimer (1988) *Reading Postmaterialism*.
30. Lennart Weibull (1988) *Publicistisk sed. Ett forskningsprogram om ett regelsystem och dess betydelse för svensk journalistik*.

31. Magnus Anshelm och Lennart Weibull (1988) *Läsvanestudien 1986. Huvudresultat och metodjämförelse.*
32. Magnus Anshelm (1988) *Sverige - nu - SOM 86 - en jämförelse av två undersökningar.*
33. Rutger Lindahl och Lennart Weibull (1988) *Palme i amerikanska ögon. En studie av den amerikanska pressens behandling av nyheten om mordet på statsminister Olof Palme 1986.*
34. Magnus Anshelm (1988) *Massmediernas räckvidd 1986/87 - en analys av Mediebarometern.*
35. Ingela Strid (1988) *Svenska folkets intressen 1973-1982. En sekun- därbearbetning av Testologens mätningar av intressen.*
36. Anders Ohlsson och Keith Roe (1988) *Mått på mätning - En förundersökning av fördelningsegenskaper och stabilitet hos linje- och kategoribaserade mått.*
37. Britt Börjesson (1988) *Brott och publicitet. Kriminaljournalistik och pressetik under 1900-talet.*
38. Lennart Weibull (1988) *Rapport från kontaktresa till Uruguay 10-22 april 1988.*
39. Gunilla Jarlbro (1988) *En kvalitativ studie av hur människor upplever tidningsinnehåll.*
40. Monica Löfgren (1988) *Kabel-TV i Göteborg.*
41. Lennart Weibull (1988) *Lokal-TV via kabel. Synen på en ny kanal bland andra medier.*
42. Karin Björkqvist (1988) *Tidningsläsning i Värmland. Presentation av en läsundersökning från våren 1977.*
43. Keith Roe (1988) *Adolescents' VCR Use: How and Why.*
44. Monika Djerf (1989) *Finns det funktionsdimensioner i mediean- vändningen? En faktoranalys.*
45. Karin Björkqvist (1989) *Det politiska tidningsvalet.*
46. Magnus Anshelm och Jan Strid (1989) *Läsvanor och läsintressen.*
47. Monika Djerf (1989) *Massmedier och beslutsfattare: en litteratur- studie.*
48. Britt Börjesson (1989) *Pressens självsanering. Ett regelsystems framväxt.*
49. Magnus Anshelm (1989) *Mediebarometern resultat från 1988/99.*
50. Lennart Weibull (1989) *Rapport från en andra kontaktresa till Uruguay. Om massmedier, utbildning och forskning i social kommuni- kation samt Instituto Comunicacion y Desarrollo.*
52. Monica Löfgren (1989) *Nyhetsidningen 8 sidor - innehåll, sprid- ning och läsning.*
53. Keith Roe (1989) *Notes on the Concept of Aggression and its (Mis) Use in Media Research.*
54. Charlotta Kratz (1989) *Tidningsläsning i Kalmar och på Öland.*
55. Catharina Kisch och Mikael Stoltz (1989) *City 103 och dess lyssnare - en undersökning om lyssnandet på svenska arbetsgiva- reföreningens närradiostation i Göteborg.*
56. Karin Björkqvist (1990) *Mediebarometern under åttiotalet.*
57. Roger Wallis (1990) *Music, music everywhere, and so much of it the same.*
58. Charlotta Lekvall och Patrik Vult von Steyern (1990) *City 103 och tre livsstilar.*
59. Margareta Melin (1990) *Kommunaktuellt - studier av tidningens spridning och abonnenternas läsvanor.*
60. Maria Elliot (1990) *Förtroendet för medierna.*
61. Keith Roe (1990) *Never Has so Much Been Written by so Many about so Few, or, Why Youth Research?*

Arbetsrapporter från Institutionen för journalistik och masskommunikation (1990 -2000)

1. Ronny Severinsson (1990) *Massmedier, allmänhet och flyktingfrågor i Sverige och Sjöbo. En fallstudie på Sjöbo.*
2. Ronny Severinsson (1990) *Tidningsläsning i Nordvästra Skåne.*
3. Charlotta Kratz (1990) *Tidningsläsning i sydöstra Skåne. En presen- tation av en läsundersökning.*
4. Bo Reimer (1990) *Kulturdiskussioner - Inlägg i tre eviga debatter.*
5. Charlotta Kratz (1990) *Tidningsläsning i Jönköping. En presentation av en läsundersökning.*
6. Charlotta Kratz (1991) *Verklighetsval och kapital. En studie av det ekonomiska och det kulturella kapitalets betydelse för läsningen av stock- holmstidningar utanför Stockholm.*
7. Deanna Huthman (1991) *Dynamisk public relations. En explorativ studie av Public Relations i fyra företag.*
8. Admassu Tassew (1991) *Public service broadcasting concept and prac- tice: a preliminary overview of the ideals and some swedish experience.*
9. Ronny Severinsson (1991) *Tidningsvanor i Gästrikland 1989. Pre- sentation av en läsundersökning.*
10. Lennart Weibull (1991) *Publik och medier i samspel. En analys gjord för MedieSverige 1991.*
11. Monica Löfgren (1991) *Massmediernas räckvidd 1979 - 1990.*
12. Lennart Weibull (1991) *Masskommunikation som ämnesområde. Ett försök till empirisk bestämning.*
13. Charlotta Kratz (1991) *Tidningsläsning i Södra Halland 1990, jämförelser med situationen 1984.*
14. Margareta Melin (1991) *Från kulturteori till journalistkultur. En litteraturöversikt över diskussionerna kring kulturbegreppet.*

15. Charlotta Kratz (1991) *Från icke-läsare till allätare. Fyra läsartyper i Stockholm och i landsorten.*
16. Kent Asp (1992) *Partiskheten i Sveriges Radios och TV4:s nyhetspro-gram under 1991 års valrörelse.*
17. Ronny Severinsson (1992) *Med eller utan prenumeration i Eskil- stuna och Katrineholm. Presentation av en läsa rundersökning från hösten 1990.*
18. Karin Björkqvist Hellingwerf (1992) *Mediebarometern 1979-1991.*
19. Karin Björkqvist Hellingwerf (1992) *Dagspress och medievanor. En analys av läsvanestudien 1991.*
20. Lennart Weibull och Karl Erik Rosengren (1992) *Swedes' view of the world. A Descriptive Report from the First Two BALTICOM Surveys.*
21. Monica Löfgren Nilsson (1992) *Kvinnligt, manligt, journalistiskt - journalisters syn på nyhetsvärdering.*
22. Monika Djerf-Pierre (1992) *A Toaster With Pictures. The Evolution of American Broadcasting 1921-1991.*
23. Charlotta Kratz (1992) *En fråga om smak. Om stabila och rörliga grupperns kulturella preferenser.*
24. Thomas Östberg (1992) *Sportjournalistik - en analys av fyra dagstid- ningar 1961 - 1991.*
25. Karin Björkqvist Hellingwerf (1993) *Mediebarometern 1979 - 1992.*
26. Carin Nilsson, Åsa Widgren (1993) *Videotex - massmedium eller ej? En litteraturstudie och begreppsanalys.*
27. Margareta Melin (1993) *Var finns kvinnorna? En analys av manligt och kvinnligt i kurslitteraturen vid Journalisthögskolan i Göteborg.*
28. Karin Björkqvist Hellingwerf (1993) *Läsvanestudiens mått på läsva- nor. En analys av två mått mått på läsvanor.*
29. Gunilla Jarlbro (1993) *HIV-aktuellt - En läsarundersökning.*
30. Monica Löfgren Nilsson (1993) *Klimat och kön - Journalisters bedömningar av arbetsklimatet på nyhetsredaktioner.*
31. Bengt Carlsson, Inger Lindstedt, Lennart Weibull (1993) *Studieresa till amerikanska högskoleutbildningar i journalistik, medier och kommu- nikation - En personlig reserapport.*
32. Håkan Hvitfelt, Lennart Weibull (1993) *Pendeln har svängt - En reserapport från Kina.*
33. Ulf Wallin (1993) *Den franska folkomröstningen - En analys av rap- porteringen om den franska folkomröstningen om Maastrichtfördraget i svensk press, radio och TV samt i övriga nordiska länders press.*
34. Karin Björkqvist Hellingwerf (1994) *Tidningsläsning i Luleå och Kiruna*
35. Tomas Andersson (1994) *Jönköpings-Posten och Smålandsposten - två småländska tidningsstrategier.*
36. Karin Björkqvist Hellingwerf (1994) *Mediebarometern 1979 - 1993.*
37. Bengt Johansson (1994) *Att studera massmediernas innehåll. En genomgång av innehållsstudier inom svensk forskning om journalistik, medier & kommunikation.*
38. Maria Edström, Maria Jacobson (1994) *Massmediernas enfaldiga typer. Kvinnor och män i mediebruset den 17 mars 1994.*
39. Ingela Wadbring, Lennart Weibull (1994) *På konsumenternas sida. En analys av hur konsumentfrågorna speglas i göteborgspresen.*
40. Bo Reimer (1994) *Kulturell identitet och massmedieanvändning på Åland.*
41. Olof Hultén, Carin Nilsson (1994) *Det svenska TV-utbudet 1987 och 1993. Undersökning av sändningstid och programkategorier.*
42. Kent Asp (1994) *Medieval 94'.* Anförande vid Folkrorelsernas Medieforum torsdagen den 20 oktober 1994 (framfört i urval). Forskningsprogrammet Journalistik och demokrati - studier kring medie-kvalitet.
43. Margareta Melin (1995) *Can Women Become Cowboys? The Importance of Journalist Education for the Professional Ideal Among Swedish Journalists.*
44. Margareta Melin (1995) *Female Educators and Male Craftsmen? The Professional Ideals Among Swedish Journalists.*
45. Ingela Wadbring (1995) *Sista ordet är inte sagt än! - en analys av lärarnas syn på jämställdhet vid journalistutbildningen i Göteborg.*
46. Karin Björkqvist Hellingwerf (1995) *Tidningsläsning i Gästrik- land.*
47. Gunilla Jarlbro (1995) *Barn, ungdom och reklam.*
48. Karin Björkqvist Hellingwerf (1995) *Mediebarometern 1979 - 1994.*
49. Lennart Weibull (1995) *Journalister om Journalisten. Redovisning av en läsarundersökning från hösten 1994.*
50. Kent Asp (1995) *Kommersialiserade TV-nyheter - på gott och ont. En jämförande undersökning av Rapport TV2 och Nyheterna TV4.*
51. Monica Löfgren Nilsson (1995). "Pennskaften" *Female Journalists in Sweden.*
52. Gunilla Jarlbro (1995) *Våldsbrott i svensk press. En jämförelse mel- lan åren 1983 och 1993.*
53. Jakob Bjur och Jörgen Thörnqvist (1995) *Samma röster med nya ansikten. En studie av Rapports innehålls-, form- och presentationsmäs- siga förändring över en tioårsperiod med tyngdpunkt på begriplighet.*
54. Dino Viscovi (1995) *Med Loket mot framtiden. Om unga arbetar- klassmän, invandrare, EU och massmedier.*
55. Ingela Wadbring (1995) *Tidningsläsaren - vem är det? En analys av olika grupperns tidnings- användning.*
56. Marina Ghersetti (1996) *Jakten på den försvinnande publiken. Om besök och besökare på svenska biografer.*
57. Kent Asp (1996) *Sverigebildens i TV-nyheterna. En undersökning av Stockholmsdominansen i Rapport (1986 - 1995) och Nyheterna (1991 - 1995).*
58. Lennart Weibull (1996) *Bio, film och samhälle 1995. En analys av svenskarnas biobesök, filmpreferenser och syn på film och samhälle*
59. Birgitte Christiansen (1996) *IT-brug - en litteraturoversigt ud fra et humanistisk-samfundvidenskabeligt perspektiv.*

60. Ylva Brune (1996) *Vålberg i nyheterna - en kamp mellan tolknings- mönster.*
61. Karin Björkqvist Hellingwerf (1996) *Mediebarometern 1979 - 1995.*
62. Ingela Wadbring (1996) *Den journalistiska vägen - vadan och varthän? En studie om kvinnliga och manliga journaliststudenter i Göteborg.*
63. Ylva Brune (1996) *Svenskar, invandrare och flyktingar i rubrikerna.*
64. André Jansson (1996) *TV-tittarna och det sociala rummet - En studie av den sociala positionens betydelse för kanalpreferenser och självuppfattning.*
65. Bo Reimer (1996) *Inte utan relevans - Om ungdomars användning av massmedier.*
66. Birgitte Christiansen (1996) *IT-brug i hverdagslivet - en kvalitativ interview-undersøgelse om ti menneskers computer- og Internetbrug i privatsfæren.*
67. Ebba Sundin (1997) *Barn och massmedier - En forskningsöversikt.*
68. Monica Löfgren Nilsson (1997) *Hon och han i journalistutbildningen - Ett pedagogiskt projekt.*
69. Bertil Flodin (1997) *Medborgarna och EU-informationen - En studie av inställning, aktivitet och kunskap hos svenska folket inför folkomröstningen 1994*
70. Maria Edström (1997) *Kön och journalistik - att utvidga medieverk- ligheten. En litteraturöversikt*
71. Larsåke Larsson (1997) *Forskningsöversikt - Kommunjournalistik.*
72. Torsten Malmström och Lennart Weibull (1997) *Snöstormen den 17 november 1995.*
73. Anna Maria Andersson (1997) *Vem är den svenske journalisten? - En studie av journalistikåren i yrkesliv och vardagsliv 1994 - 1995.*
74. André Jansson (1997) *Svensk dagstidningsläsning i förändring. Resultat från Riks-SOM-studien 1996.*
75. Britt-Marie Leivik Knowles (1997) *Inter-organisatorisk kommunikation mellan myndigheter och medier. Forskningsöversikt över myndigheters och mediers interaktion i samband med allvarliga samhällsstörningar.*
76. André Jansson (1997) *Sätt att se på TV. En kvantitativ problemati- sering av den selektiva TV-publiken.*
77. Sigurd Høst och Ronny Severinsson (1997) *Avisstrukturen i Norge og Sverige - 1960 til 1995. Arbeidsrapport nr. 1 fra prosjektet Norsk- svensk dagspresseutvikling.*
78. Anders Lithner och Ingela Wadbring (1997) *Ungdomars dagstid- ningsläsning.*
79. André Jansson (1997) *Tidningsvärden i morgon- och kvällspress.*
80. Tomas Andersson Odén (1997) *Pressen i Skaraborg. Tidningar och redaktörer från 1793 och framåt.*
81. Magnus Andersson (1997) *Populärmusik: såväl Wu-Tang Clan som Pat Bone.*
82. Birgitte Christiansen och Annika Bergström (1998) *Tidningars symbol- & bruksvärde. Kvalitativa intervjuer med några av Göteborgs- Postens & Hallands Nyheters läsare.*
83. Erik Fjellman och Jan Sjögren (1998) *Nyhetsläsning på Internet - Svenska CNN från ett användarperspektiv.*
84. Ronny Severinsson /red/ (1998) *Lokalt innehåll i norska och svenska tidningar. Fyra redaktörer läser varandras tidningar.*
85. Anna Maria Andersson, Birgitte Christiansen & Karin Fogelberg (1998) *Vad tycker tittarna? En publikstudie av två underhållningspro- gram.*
86. André Jansson (1998) *Dagstidningsläsning 1997. En tabellrapport från Dagspresskollegiet.*
87. Kent Asp (1988) *Medierna och giftutsläppet i Hallandsåsen.*
88. Ronny Severinsson (1988) *Marjasin i medierna. En innehållsanalys på uppdrag av Medieakademin.*
89. Annika Bergström (1988) *Tidningar, radio och TV i västra Små- land.*
90. Annika Bergström (1999) *Internet i svenska hushåll hösten 1997.*
91. Lennart Weibull och Ingela Wadbring (1999) *De nya svenskarna möter svenska massmedier.*
92. Liselotte Englund (1999) *Katastroffjournalistikens dilemman. En forskningsöversikt med etiska och psykologiska perspektiv.*
93. Josefine Sternvik (1999) *Dagspressens ungdomssatsning.*
94. Maria Domellöf (1999) *Mycket nöje! Nöjesjournalistik i förändring.*
95. Annika Bergström (1999) *Internet i medielandskapet.*
96. Anna Maria Jönsson (2000) *Radio och TV i allmänhetens tjänst? Allmänhetens syn på public service-verksamheten.*
97. Liselotte Englund (2000) *Kvalitetseffektivitet i Public Service- radi- on. En kunskaps- och forskningsöversikt med förslag till indikatorer på radiokvalitet.*
98. Kent Asp, Bengt Johansson och Åsa Nilsson (2000) *Medievalsun- dersökningen 1998. Teknisk rapport.*
99. Magnus Fredrikson (2000) *Var skall jag kryssa? - En studie av RSV:s och dagspressens personvals information inför valet 1998.*
100. Stina Bengtsson (2000) *Personvalet och journalisterna - 16 svenska journalister om det första svenska personvalet 1998.*

Arbetsrapporter från Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (2001-)

1. Annika Bergström & Ingela Wadbring (2001) *Medierna i vardagslivet. En metodologisk skiss över hur det är möjligt att använda dagböcker som insamlingsmetod i medieforskningen.*
2. Kent Asp & Magnus Fredriksson (2001) *Bilavgaserna och den allmänna opinionen. Åsikter och handlingsberedskap.*
3. Tomas Andersson Odén (2002) *2001 års publicistiska bokslut. En rapport om 36 tidningars bokstäver - i siffror.*
4. Gabriella Sandstig (2002) *Organisation och kön. En strategisk litteraturoversikt av ämnesområdena organisation och kön applicerat på forskningsprojektet "Kvinnorna i journalistkulturen".*
5. Therese Eriksson (2002) *Gratistidningsmarknaden i Sverige 2001.*
6. Rudolf Antoni (2002) *Publikens publik. Aktuell forskning kring användning och värdering av medier.*
7. Rudolf Antoni & Therese Eriksson (2002) *Läsvanestudien. En tabellrapport.*
8. Gabriella Sandstig (2003) *Orons platser. En granskning av människors upplevelser av rädsla och otrygghet.*
9. Tomas Andersson Odén (2003) *2002 års Publicistiska bokslut. Del 1 Om tidningars redaktioner och innehåll.*
10. Ingela Wadbring (2003) *2002 års Publicistiska bokslut. Del 2 Om läsares och medarbetares syn på tidningar.*
11. Tomas Andersson Odén & Ingela Wadbring (2003) *Teknisk rapport för publicistiska bokslut.*
12. Mariann Björkemarken (2003) *Jönköpings Lokal-TV Förening. Utvecklingen av en lokal TV-verksamhet.*
13. Kent Asp (2003) *Medieval 2002 - partiskheten och valutgången. En studie av valrörelsens medialisering.*
14. Petra Sintorn (2003) *Publicistiska bokslut - hyllvärmare eller redskap för förändring?*
15. Oscar Westlund (2003) *Betala för nyheter på internet?*
16. Bengt Johansson, Lisa Henricsson & Annelie Karlsson (2003) *Hur farligt är Göteborg? Risker i GP:s lokalityheter.*
17. Gabriella Sandstig (2004) *Att undersöka otrygghet - en metodstudie.*
18. Tomas Andersson Odén (2004) *2003 års Publicistiska bokslut. Del 1 Om tidningars redaktioner och innehåll.*
19. Ulrika Andersson (2004) *2003 års Publicistiska bokslut. Del 2 Sportens olika sidor: männens och de manliga sporternas revir.*
20. Josefine Sternvik (2004) *Ögonrörelser och dagstidningsläsning - en forskningsöversikt.*
21. Valpuri Mäkinen (2004) *En tidning för alla? Om invandrares användning av och attityder till medier i allmänhet och dagstidningar i synnerhet.*
22. Eva Berglie (2004) *Jakten på lycka. En teoriutvecklande studie av tredjepersonseffekten.*
23. Åsa Nilsson (2004) *Mediers räckvidd. En jämförelse av mätmetoder och undersökningar.*
24. Oscar Westlund (2004) *www.lokaltidning.se . Prenumeranterns attityder till sin lokaltidning och nättidningsläsning.*
25. Karin Fogelberg (2005) *Media Literacy. En diskussion om medieundervisning.*
26. Mira Öhlin (2005) *Fågel, fisk eller... Om klassresenärers medievanor.*
27. Tomas Andersson Odén (2005) *2004 år publicistiska bokslut. Om tidningars redaktioner och innehåll.*
28. Anna Maria Jönsson (2005) *Mångfalden i journalistkåren - studier av social sammansättning, samhällssyn och nyhetssyn i den svenska journalistkåren.*
29. Tomas Andersson Odén (2005) *President Chavez i press, radio och TV. Mediebevakningen av folkomröstningskampanjen i Vene-zuela, augusti 2004.*
30. Ulrika Andersson (2005) *Journalister och deras läsare. En studie av tidningsjournalisters syn på läsare och läsarundersökningar.*
31. Ulrika Andersson, Ingela Wadbring (2005) *I gratistidningsland.*
32. Carl Bergholtz, Johan Olsson (2005) *Unga dagstidningsläsare i ny mediasituation.*
33. Åsa Nilsson, Lennart Weibull, Annette Hill (2005) *Synen på icke-fiktion i TV. Resultatredovisning.*
34. Ulrika Andersson (2005) *Nya svenskar och svenska medier.*
35. Ulf Wallin, Johannes Bjerling, Christoffer Lärkner (2006) *Barnen i nyheterna om tsunamin. En studie av mediernas rapportering under första månaden.*
36. Oscar Westlund (2006) *Media and Communication studies in Sweden. Disciplinary Boundary Construction - a theoretical contribution to Theory of Science.*
37. Oscar Westlund (2006) *Känslor av medieförtroende.*

38. Kent Asp (2006) *Journalistkårens partisympatier*.
39. Jonas Ohlsson (2006) *Partiernas press*
40. Ulrika Hedman (2006) *Har ni nåt webbigt? En fallstudie av Göteborgs-Postens flerkanalpublicering: Redaktionell organisering och arbetsrutiner, nyhetsvärde samt medielogik*
41. Anna Bolin (2006) *In whose interest? A journalists' view of their responsibilities and possibilities within the mainstream press in Sri Lanka*
42. Kent Asp (2006) *Rättvisa nyhetsmedier. Partiskheten under 2006 års medievalsvalrörelse*
43. Marina Ghersetti (2007) *Bilden av funktionshinder. En studie av nyheter i Sveriges Television*
44. Malin Dellgran (2007) *Konsten att förhandla. Om journalister i en kommersiell tv-kultur*
45. Johannes Bjerling (2007) *Partiledarutfrågningarna i SVT 2006*
46. Ulrika Andersson (2007) *Fokus på unga vuxna. Sociala förändringar och växande medieutbud skapar nya medievänor bland unga*
47. Oscar Westlund (2007) *Mobiltelefonianvändning. En forskningsöversikt*
48. Jonas Ohlsson (2007) *Göteborgsakademiker 2006. Medieinnehav och medieanvändning bland unga högutbildade*
49. Ingela Wadbring (2007) *Från annonsblad till tidningar. Decenniers utveckling av lokala gratistidningar.*
50. Oscar Westlund (2007) *Mobiltelefonen som multimedium och nyhetsmedium. Ett användarperspektiv.*
51. Gabriella Sandstig (2007) *Förtroendet för polisen. En analys av medborgarnas syn på polisen och dess roll i samhället 1986 - 2006.*
52. Sandra Byström, Björn Danielsson, Bengt Johansson (2007) *Regionala TV-nyheter i medielogikens tid. En studie av Västnyttens bevakning av Västra Götalandsregionen.*
53. Mathias A Färdigh (2008) *Mediesystem i Europa. En studie av de europeiska ländernas mediesystem utifrån ett användarperspektiv.*
54. Tomas Andersson Odén, Johannes Bjerling (2008) *A-press med borgerliga ägare.*
55. Therese Blomqvist, Maja Norin (2009) *"Sjuning, åttning, nining Tidning!" -Förskolebarns föreställningar om dagstidningen*
56. Ulrika Hedman (2009) *Läsarmedverkan: Lönande logiskt lockbete. Nättidningarnas användarskapade innehåll ur ett redaktions- och ledningsperspektiv.*
57. Magnus Ekström, Björn Granstrand (2009) *Dagstidningen på 3,5 tum? En nutids- och framtidsstudie av svensk dagspress förhållande till mobila tjänster.*
58. Johan Cedersjö, Roger Gustavsson (2009) *Hot eller möjlighet? En kvantitativ studie av svenska landsortsbaserade dagspressjournalisternas inställning till användarskapat innehåll.*
59. Marina Ghersetti (2009) *Personer med invandrarbakgrund i SVTs nyhetsprogram. En innehållsanalys av Rapport, Aktuellt, Sport- nytt och Kulturnyheterna 2001.*
60. Marina Ghersetti (2009) *Terrorattackerna i USA. Sveriges Radios rapportering om den 11 september 2001.*
61. Monica Löfgren Nilsson (2009) *Kvinnor, män och nyheter i televisionen. En innehållsstudie av ämnen och källor under 45 år.*
62. Johannes Bjerling, Jonas Ohlsson (2010) *En introduktion till logistisk regressionsanalys.*
63. Diana Jacobsson (2010) *Viruset och vaccinet. En undersökning av pressens rapportering kring vaccinationen i samband med svininfluensan 2009.*
64. Marina Ghersetti, Tomas A. Odén (2010) *Snöovädret i medierna vintern 2009-2010.*
65. Marina Ghersetti (2011) *Olika men ändå lika. Rapporteringen om riksdagsvalet 2010 i fem stora pappers- och webbtidningar.*
66. Mira Hjort, Signe Oskarsson, Madelene Szabó (2011) *Jättekliv eller tidsfördriv. En studie i hur svenska journalister använder sociala medier som arbetsverktyg.*
67. John Rejnäs, Martin Gunséus (2011) *GP.se - om publiken själv får välja. En studie i publikens delningsvärdering.*
68. Carl Malmer (2012) *Professionell men personlig. En publikstudie av läsares uppfattningar om journalisters aktivitet på twitter.*
69. Ingrid Lord (2013) *Institutioners organisatoriska lärande från samhällskriser. En studie av redaktioner, myndigheter och resebyråer i samband med tsunamivarningen 2012.*

70. Magnus Fredriksson, Josef Pallas (2014) *Den medialiserade myndigheten. En analys av svenska myndigheters anpassningar till medielogiken*
71. Anna Erwander, Hugo Lindkvist (2014) "Det här var dagen då anonyma tonåringar via sociala medier startade ett upplopp i Göteborg". *En studie över gestaltningen i fyra svenska tidningar av gatuoroligheterna i samband med "Instagramhändelserna" i Göteborg i december 2012.*
72. Martin Spaak (2015) *Falsa larm och äkta stormar. En studie av allmänhetens syn på myndigheter och medier i samband med SMHI:s varning inför stormen Simone 2013.*
73. Maria Edström, Josefine Jacobsson (2015) *Räkna med kvinnor. Global Media Monitoring Project. Nationell rapport Sverige*
74. Maria Jervelycke Belfrage (2016) *Både slumpmässig och planerad. Ungas nyhetskonsumtion i sociala medier.*
75. Monica Löfgren Nilsson (2017) *Journalisternas trygghetsundersökning. Journalisters utsatthet under 2016.*
76. Maria Jervelycke Belfrage (2018) "Om jobb och bostäder och hur det ligger till i andra länder - det är ju det man vill veta mer om". *En studie om ungas behov av nyheter och samhällsinformation i den digitala medieekologin.*
77. Magnus Fredriksson, Daniel Lövgren, Josef Pallas (2018) *Bortom uppdraget. En analys av svenska myndigheters kommunikationsaktiviteter under Almedalsveckan*
78. Maria Jervelycke Belfrage (2018) *Tvästegshypotesen och teorin om opinionsledare – i en ny och snabbt föränderlig medieekologi.*
79. Magnus Fredriksson, Mathias Färdigh, Anton Törnberg (2018) *Den kommunikativa blicken. En analys av principerna för svenska kommuners kommunikationsverksamheter*
80. Orla Vigsö (2019) *Satirteckningar i svensk dagspress 1890-2017*
81. Magnus Fredriksson, Christian Mossberg (2020) *En fråga om tillgång, kvalité och arbetsvillkor. Mediebildens av äldreomsorgen i fyra svenska lokaltidningar.*
82. Jacob Sohlberg, Bengt Johansson (2020) "Uppgifterna om det misstänkta knivdådet är ännu osäkra..." *Ett experiment om användandet av journalistiska osäkerhetsmarkörer.*
83. Tim Segerberg (2020) *Det motståndskraftiga förtroendet. Kriser och institutionellt förtroende i Sverige 1986-2017.*
84. Peter Esaiasson, Bengt Johansson, Marina Ghersetti & Jacob Sohlberg (2020) *Kriskommunikation och segregation i en pandemi – hur boende i utsatta områden informerades om coronaviruset våren 2020.*
85. Ulla Carlsson (2020) *Yttrandefrihet och medier i en orostid. Anteckningar inför Pressfrihetsdagen den 3 maj 2020.*

De flesta av rapporterna finns tillgängliga på JMGs hemsida.

<https://www.gu.se/jmg/var-forskning/publikationer/jmgs-rapportserie>

Institutionen för journalistik, medier och
kommunikation Box 710
405 30 GÖTEBORG

[e-post jmg@jmg.gu.se](mailto:e-post_jmg@jmg.gu.se)